

Megújul a magyar Fulbright-program

Megújulás előtt áll az évi 230 millió forintból gazdálkodó Fulbright-program Magyarországon, a cél az ösztöndíjasok számának növelése és a tapasztalatokat több területen is használni tudók előnyben részesítése – mondta lapunknak Jókay Károly, a magyar Fulbright-szervezet ügyvezetője.

FOLDI D. ATTILA

A kilencvenes éveket tartják a Fulbright-program aranykorának, akkor ugyanis évente összesen száz magyar és amerikai vett részt az ösztöndíjprogramokban – oktatott, tanult vagy kutatót a partner ország intézményeiben. Azóta alaposan megváltozott a környezet és az alapítvány is veszített fényéből – mondta lapunknak Jókay Károly (képünkön), a magyar Fulbright-szervezet közelmúltban kinevezett új ügyvezetője. Míg a magyar pályázók száma továbbra is viszonylag magas – 150-170 fő –, az Amerikába kiutazóké 30-35 főre csökkent. Az ösztöndíjak iránti érdeklődés a kétezres évek elején csökkent, főként mert az uniós országokban ma könnyebb és olcsóbb tanulni, mint a tengerentúlon.

A magyar Fulbright-program finanszírozására évente 230 millió forint áll rendelkezésre – ennek 90 százaléka amerikai, többnyire kormányzati forrás –, míg a

magyar kormány évente 30 millióval járul hozzá a működéshez. (Az utóbbi több környező országban, így Csehországban és Szlovákiában jelentősebb, míg Német-

► **Az USA által támogatott tudományos csereprogramok zászlóshajójaként számon tartott Fulbright-program Magyarországon 1978 óta működik. A program irányítását végző önálló Fulbright Alapítványt 1992-ben hozta létre a magyar és az amerikai kormány. A program a világ 166 országában működik.**

országban a helyi finanszírozás mértéke már meghaladja az amerikaiét.) Az utóbbi években a magyar privát szféra is belépett a támogatók közé: Kovács Gábor és Demján Sándor alapítványai és az OTP Bank mellett Charles Simonyi alapítványa is részt vesz a működtetésben – bár ezek együttesen a

teljes büdzsé 10 százalékát nem érik el. Az ösztöndíjprogramokra fordítható összeget kiegészítik az amerikai egyetemek, amelyek kedvezményes tandíjjal vagy éppen -mentességgel várják a magyarokat. Az ösztöndíjak számát úgy is tudják növelni, hogy esetenként rövidítik egy-egy oktatói vagy kutatói program időtartamát.

Új eszközöket is bevetnek a magyar program megújítására: a pozitív diszkriminációt ugyan az alapszabály tiltja, de a magyar sajátosságok figyelembevételével Jókay bemutató körutat szervez a roma szervezeteknél. A jelöltek kiválasztásánál erősödött a szándék, hogy a résztvevők több síkon hasznosíthatóak az USA-ban elsajátított ismereteiket. Olyan tanárok útját szorgalmazták, akik a magyarországi tanintézetek mellett például a

közösségi élet szervezésében, tanártársaik továbbképzésében is részt vesznek, illetve kifejezetten jó példákkal szolgálnak az ösztöndíjjal ide érkező amerikai kutatók és oktatók, akik nemritkán visszatérnek Magyarországra. Így tett egy korábbi ösztöndíjas is, aki hét vízügyi szakembert hoz Magyarországra, hogy idén a National Science Foundation támogatásával a Tisza ökológiai állapotát vizsgálják – magyar kutatók bevonásával.

Jókay lehetőséget lát az amerikai harmadik és negyedik generációs magyarok "hazacsábításában", a gyökereik után is kutató fiatalok anyagilag is támogatni tudják az ösztöndíjprogramokat. A közelmúltban bővültek a források egy Houstonban elhunyt magyar egyetemi tanár adományára révén, aki vagyonának tekintélyes részét hagyta a magyar diákok támogatására.

SZAKONYI PÉTER